

Зденко Томановић, адвокат, већ месецима је на мети режимских таблоида, што због заступана полицијских инспектора Слободана Миленковића и Душана Митића који су отворили аферу Јованица и разоткрили улогу државних органа и безбедносних служби у производњи и трговини марихуане, али и због блиских веза са студентским покретом који прети да помрси рачуне Вучићевом режиму на предстојећим парламентарним изборима. О свему овоме Томановић говори за Данас.

Режим Вас је прогласио „главним координатором“ студената у блокади. Какав је Ваш однос са студентским покретом?

Верујем да ће се студенти одупрети свим насртајима режима на њихово јединство и зато – студенти побеђују

– Подржавам студенте. И лично и професионално. И то јавно од самог почетка. Разлог моје подршке студентима су вредности које они промовишу. Студенти уз подршку професора, наставника, учитеља, стручне елите нашег друштва, грађана носе решавање кризе у Србији – кризе истине, кризе морала и толеранције, кризе људскости и пристојности, кризе правне сигурности, кризе државе и друштва.

Нема тог режима који може да надвлада своје студенте. Нису то појединци или група, већ скоро комплетна академска младост, снага и будућност ове земље. И зато режим покушава да их омаловажи тврдњама да њих неко контролише или управља њима. А затим покушава да произведе поделе међу студентима. Студентима нико не управља. Они су паметни, самостални, аутентични, организовани. Они су симбол слободне и модерне демократије. Покрет је њихов и одлуке су њихове. И у томе сви морамо да их подржимо.

Режим насрће на јединство студената свом снагом узурпиране моћи користећи свој комплетан потенцијал и ресурсе. Одавно покушавају да подстакну разноврсна лица да успоставе свој утицај на студенте или да им се наметну. А моделом велике лажи, у намери да унесу раздор међу студенте, оне који их јавно подржавају или им пружају правну заштиту, проглашавају за контролоре покрета.

Верујем да ће се студенти одупрети свим насртајима режима на њихово јединство и зато – студенти побеђују.

Многи критикују студентски покрет питањима каква је њихова политика, где они воде Србију, ко чини листу?

– Мислим да је политика студената видљива. Поједностављено речено – они укидају садашњу политику тоталитаризма и враћају политику у руке грађана. Њихови противници или они који релативизују потенцијал студената конструишу да нема довољно ЕУ на тој студентској политичкој стази а неки да има превише Запада а мало Истока. Мислим да студентски покрет шаље јасну поруку – сада није време за крупне

идеолошке сукобе о томе како организовати своју државу и друштво. Сада је време да се демаскира лажирана садашњост и створе услови да се осветли будућност .

Није сада доминантно питање да ли Србија иде лево или десно, већ да ли Србија иде доле или горе, да ли у подземље или на сунце. Таква студентска политика је створена из потребе за правдом и владавином права. У околностима разореног система, моралне деструкције, владавине нарави и ванинституционалних центара моћи, противправног и противуставног деловања на дневном нивоу, таква студенска политика је нужна а све остало је скретање пажње. Па управо наратив о ЕУ слушамо стално од владајуће структуре више од деценије, а све што раде је антиевропски. А све што раде студенти су темељне европске вредности. Погледајте њихово јединство око базних тема. Најпре око правде. Али не правда као пропагандни појам већ основ уређења заједничког живљења. Или јединство око одговорности. Одговорност као стуб владавине права, посебно одговорност управљања државом.

Студенти јасно виде да пут до правде или до одговорности не иде преко критеријума политичке припадности или политичког наратива лево или десно већ преко стручности. Нема правне борбе за права грађанина, нити развоја правне свести без стручних људи. Сада је важна и јавна употреба стручности.

Не можете мерити демократичност или праведност студената по њиховом односу према прошлости, жељеним, званичним или незваничним истинама, према култу жртве или хероја. Јер није сада тема како ће се односити студенти према историји већ како ће њих историја забележити. А историја ће их забележити као генерацију која је Србију извела на пут владавине права.

Зато је јако важно што су студенти изабрали ненасилни покрет а још је важније што желе живот у истини а не у лажи. И зато је прича студената прича о нади и веровању да Србија може бити узвишенија.

Шта очекујете ако дође до промене и ако студентски покрет победи?

– Тоталитарни режим за собом оставља читав низ правних, политичких и социјалних проблема. Јер им се често криминал чинио небитним или чак корисним. Доста се говори

и у вашим новинама о том отклањању последица тоталитарне прошлости правним средствима и некаквим будућим процедурама за учињене противправности. Али јако је важно да свака правна процедура мора бити поткрепљена разумним правним разлозима. Сви евентуални поступци против одговорних за почињене противправности у време тоталитарног режима не смеју да се разликују од регуларних процеса у којима се прописи примењују на чињеничко стање. Али нужно је и јавно разјашњење чињеница, односа и начина функционисања тоталитарне власти. Дакле, не само објављивање свих уговора, одлука, записника и докумената од значаја за грађане и државу ако носе сумњу у противправност већ и јавно објашњење како се до тога уопште дошло. Постоји јасан низ радњи којим Србија може и мора да постане земља владавине права. За почетак је нужен мали али ефикасан и функционалан државни апарат који ће осим правде афирмисати и створити услове за развој друштва, друштвених група и појединаца. И истовремено онемогућити успостављање монопола над важним друштвеним, политичким или економским ресурсима.

Солидарност коју носе студенти има јаку поруку – време тоталитаризма, време корупције и насиља, време издаје националних и културних интереса, антиправа и неправде је завршено. Пут развоја Србије није хајдучија ни агресија, није антиправо ни нетолеранција, нису медијске принуде, ни ратничко друштво већ владавина права.

